

יום ג', ח' בתמוז תש"ס (11 ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בשעה שעתיד עם ישראל בארצו בסכנה, ואף שאנו נמצאים בימים לפני שבעה-עשר בתמוז, פתח לשלושת השבועות של אבל על חורבן הבית, מוטב לציין שגם בשעות הקשות, עם ישראל לא מתייאש. היום, ב-ח' בתמוז, נוסדו שני יישובים בעת החדשה:

בשנת תרס"ד (1904-5664), נוסד היום **כפר-סבא**. הוא נקרא על-שם היישוב הקדום בקרבת המקום שנשתמר בשם הכפר הערבי לשעבר, כפר-סבא. היישוב היה חשוב בבית שני. המלך אלכסנדר ינאי ביצר את עמק כפר-סבא, ובנה חומה ומגדלים ממנה ועד חוף הים. אדמות כפר-סבא נרכשו בשנת תרנ"ו (1896-5656) בידי הנהלת המושבות של הברון רוטשילד, ונמכרו לידי איכרים מפתח-תקוה להקמת מושבה לבניהם. כיוון שאסר השלטון התורכי על בניית בתים, השתכנו המתיישבים הראשונים ב**חושות** (בקתות עשויות חומר ותבן), והחלו בנטיעת כרמי שקדים, גפנים וזיתים. בגלל האירועים בארץ, המושבה עברה תקופה קשה של בנייה והריסה עד שהחלה להתאושש ומתפתח בזכות גל חדש של עולים חדשים ומתיישבים בעלי אמצעים. [תאריך / כל מקום ואתר]

כעבור 20 שנה, בשנת תרפ"ד (1924-5684), נוסד הכפר **נווה יעקב**, בצפון הרי ירושלים. הכפר הדתי הראשון בארץ, נווה יעקב נקרא על-שם הרב **יעקב ריינס**, ממנהיגי תנועת המזרחי הראשונים. נווה יעקב נהרס במלחמת העצמאות, ונשאר כך עקב היותו מעבר ל"קו הירוק" עד אחרי מלחמת ששת-הימים. יישובו התחדש ב-72'. [תאריך / כל מקום ואתר]

מתולדותיו של הרב ריינס: הוא היה בעל שיטה רציונאליסטית בלימוד התלמוד. ייסד ישיבה שבה למדו גם לימודי חול. הר' ריינס היה חבר בתנועת "חבת-ציון". ב-1904 היה ממייסדי תנועת ה"מזרחי", וזו על-אף התנגדותם של חוגים חרדיים. הוא חיבר ספרי הלכה. [יודאיקה לקסיקון]

סקירה של מצב הארץ בשנות ה-20 - (הסיום מאתמול):

... התפתחותו של היישוב היהודי בשנות ה-20 - כללה צעדים קדימה ואחורה כמעט בו-זמנית. למרות הקשיים, זכה היישוב לשורה לא מבוטלת של הישגים. מספר היהודים בארץ גדל מ 60,000 ל-160,000. מספר היישובים החקלאיים עלה מ-55 ל-100. שטחי הקרקע שבידי היהודים גדלו באופן ניכר, והוקם חבל חקלאי גדול, שהוא כמעט כולו יהודי - עמק יזרעאל, ובו יותר מ-20 יישובים.

גם לעיר העברית היתה עדנה. תל-אביב הפכה מפרבר של יפו, שבו כ-2000 תושבים, לעיר של ממש, שבה 45,000 תושבים - כולם יהודים. בארץ ובעולם היהודי, דיברו בהתלהבות ובהתרגשות על "העיר העברית הראשונה". גם חיפה העברית התרחבה והלכה וברור היה כי היהודים מחזקים את אחיזתם גם בסקטור העירוני. לפי שעה, ירושלים היתה העיר הגדולה ביותר בארץ. רוב תושביה היו יהודים, אך הבריטים - מטעמים שלהם - עמדו על כך שהיא תנוהל ע"י ראש עיר ערבי.

בשנות ה-20, צמחו והתרחבו מוסדות שלטון, דת, חינוך, תרבות ואומנות יהודית... תיאטרות, אופרה, עיתונים והוצאות-ספרים שפעלו באינטנסיביות רבה יכלו להעיד על ה"יש" שנוצר בארץ. עם זאת, גודלו והתפתחותו של היישוב עד 1929 לא הדביקו את הציפיות שליוו את המפעל הציוני בתחילת העשור. התברר כי יישום התכנית להקים את הבית הלאומי יום נעים!

יום ג', ח' בתמוז תש"ס (11 ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.

אבא קובנר, 1978

אינו מתנהל לפי המצופה, והדרך אל רוב יהודי בארץ ואל המדינה היהודית המקווה, ארוכה
ממה ששוער.

[המאה]

[ספר